

ฝ่ายเลขานุการประธาน กธ.
เลขรับ..... ๑๔๗/๙๘
วันที่ ๕ มี.ค. ๒๕๕๗ เวลา ๑๔.๓๐

เครือข่ายกระจายอำนาจสู่ชุมชนและท้องถิ่น

๙ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ร่างเบื้องต้น)
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นและสิทธิชุมชน

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรร.)

สิงที่ส่งมาด้วย หลักการและสาระสำคัญที่ต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๑ ฉบับ

เครือข่ายกระจายอำนาจสู่ชุมชนและท้องถิ่นเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มองค์กรชุมชน ภาคประชาสังคม และสมาคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรวมกันขับเคลื่อนนโยบายและกฎหมาย เพื่อให้รัฐและกลไกของรัฐเอื้อต่อการกระจายอำนาจให้แก่ชุมชนและท้องถิ่น หลักการปกครองตนเองบนพื้นฐานการกระจายอำนาจให้แก่ชุมชนท้องถิ่นคือสามารถจัดการตนเองฐานของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่ผ่านมาเครือข่ายฯ ได้ร่วมกันผลักดันให้มีการบรรจุหลักการในระดับรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักการปกครองท้องถิ่นมาแล้วในหลายโอกาส จนได้จัดทำเป็นร่างกฎหมายซึ่งว่า “ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจังหวัดปกครองตนเอง พ.ศ. ....” ได้เคยยื่นข้อเสนอต่อประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ มาครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๗ เนื่องจากขณะนี้เป็นช่วงเวลาที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเปิดรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น)

ในการนี้เครือข่ายกระจายอำนาจสู่ชุมชนและท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดประชุมและจัดทำ ความเห็นข้อเสนอแนะเพื่อให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่หลักการดังกล่าวขาดหายไป ซึ่งมีหลักการสำคัญรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เครือข่ายฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อเสนอดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาและนำไปเพิ่มเติมในร่างรัฐธรรมนูญที่จะจัดทำแล้วเสร็จในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗ นี้ ซึ่งหากเครือข่ายฯ พิจารณาร่วมกันแล้ว เห็นว่าข้อเสนอดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและปรากฏถ้อยคำหรือ

ข้อความในร่างรัฐธรรมนูญฉบับเพื่อลงประชามติ เครือข่ายฯ ก็พร้อมที่จะสนับสนุนให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวผ่านการออกเสียงประชามติและประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

เครือข่ายกระจายอำนาจสู่ชุมชนและท้องถิ่น

(ผศ. ดร. สถาพร เรืองธรรม)

ผู้แทนเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(นายพิชัย นวลนาครี)

ผู้แทนเครือข่ายภาคเหนือ

(นายรัชชัย พรหมจันทร์)

ผู้แทนเครือข่ายภาคกลางและตะวันออก

(นายธนู แนวเนียร์)

ผู้แทนเครือข่ายภาคใต้และภาคคีழเก็ตจัดการตนเอง

(นายสมพงษ์ พัดปุย)

ผู้แทนเครือข่ายกรุงเทพมหานคร

(นายจินดา บุญจันทร์)

ประธานที่ประชุมระดับชาติของสถาบันคิดรัฐชนดีบล

(นายชาตรี อุย়ে-প্রасেরিজু)

เลขานุการสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

(นายนพดล แก้วสุพัฒน์)

นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(นางปราณีต ถาวร)

ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

(นายจีรเดช นรัตฤกษา)

ประธานชมรมนิติกรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่ปรึกษากฎหมายสถาบันเมืองจังหวัดพิษณุโลก

(นางคณิดา นรัตรักษา)

ผู้แทนชุมชนส่งเสริมบทบาทสตรีสีแยกอินโดจีน

กรรมการสมาคมสตรีศรีสองแคร จังหวัดพิษณุโลก

(นายนิติธร รองจัญญา)

ผู้แทนสำนักงานประสานการพัฒนาสังคมสุขภาวะ

(นายชาติวัฒน์ ร่วมสุข)

ผู้แทนอำนาจเจริญจัดการ吨เอง

ผู้ประสานงาน : ผศ.ดร.สถาพร เริงธรรม

โทรศัพท์ ๐๘๕-๕๐๙๒๐๐

หลักการและสาระสำคัญที่ต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

เครือข่ายกระจายอำนาจจากสู่ชุมชนและท้องถิ่น เห็นว่าในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับดavar ที่จะเกิดขึ้นนี้จำเป็นต้องมีการบัญญัติเพื่อรับรองหลักการการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญตามแนวทางที่รัฐธรรมนูญในอดีตเคยบัญญัติรับรองมาเพื่อเป็นหลักประกันหลักการปกครองตนเองตามเจตนาของผู้นำประเทศในท้องถิ่น จึงได้พิจารณาเสนอแนะเพื่อให้กำหนดเนื้อหาและรายละเอียดของหลักการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นทั้งในหมวดแนะนำนโยบายแห่งรัฐและหมวดการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่หลักการดังกล่าวขาดหายไป ดังนี้

หมวด ๖ แนะนำนโยบายแห่งรัฐ

เห็นควรนำหลักการอันเป็นแนะนำนโยบายแห่งรัฐด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยกำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ กลับมาบัญญัติไว้ในหมวดนี้ของร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำโดยคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

“มาตรา ... รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้...รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนาของผู้นำประเทศในจังหวัดนั้น”

หมวด ๑๔ การปกครองท้องถิ่น

(๑) หลักการการปกครองตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เห็นควรยืนยันหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๗ ที่บัญญัติว่า “ภายใต้ปัจจุบันมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนาของผู้นำประเทศ” และเสนอหลักการเพิ่มเติมสองประการ ดังนี้

ประการแรก คือ หลักการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา กำหนดทิศทางการพัฒนาและจัดทำบริการสาธารณะตามเจตนาرمณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

หลักการประการที่สอง คือ รัฐต้องสนับสนุนห้องถิ่นที่ประชาชนมีเจตนาرمณ์ท้องยกระดับหรือพัฒนาการปกครองตนเองให้เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ทั้งจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) โครงสร้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เห็นควรยึดยั้นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๔ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประกอบด้วยสภาพท้องถิ่นและผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

แต่อย่างไรก็ต้องมีข้อเสนอให้เพิ่มเติมข้อความเกี่ยวกับ “สภาพเมืองท้องถิ่น” เข้าไปในหมวดการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือ ให้มีสภาพเมืองหน้าที่เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ การร่วมวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยให้สภาพเมืองมีที่มาประกอบด้วยบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถสามารถและประสบการณ์จากองค์กร ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ และภาคส่วนอื่นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของสภาพเมือง จำนวนสมาชิกสภาพเมืองเท่าที่จะเพียงตามที่กำหนดในข้อบัญญัติ โดยคำนึงถึงสัดส่วนความเท่าเทียมระหว่างเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย ทั้งนี้ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาและการพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพเมือง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ

(๓) ภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เห็นควรกำหนดหลักการใหม่ คือกำหนดภารกิจระหว่างรัฐส่วนกลางกับภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน โดยกำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีอิสระในการกำหนดทิศทางการพัฒนา นโยบาย

การบริหาร การจัดทำบริการสาธารณสุข การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น การกำหนดผังการใช้พื้นที่ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันประเทศไทย ด้านการคลังและระบบเงินตรา ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรืออย่างน้อยต้องกำหนดอำนาจหน้าที่เหล่านี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ

ให้องค์กรบริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะและเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณสุขในพื้นที่ท้องถิ่น ดังนี้

- (๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น
- (๒) การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- (๓) การจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ
- (๔) การส่งเสริมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๕) การพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐาน
- (๖) การศึกษาและการอบรม
- (๗) การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- (๘) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น

อย่างไรก็ได้ในการดำเนินการตามภารกิจนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้อำนาจประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการของท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งอำนาจในการตรวจสอบ ควบคุม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

นอกจากนี้ในช่วงเปลี่ยนผ่านภารกิจที่เดิมเคยเป็นของรัฐมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำหนดกรอบเวลาและเงื่อนไขความสำเร็จไว้ด้วย มีระบบจูงใจ (Incentive) และบังคับโดยกฎหมาย (Compulsory) ไว้ด้วย

(๙) การคลังและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เห็นควรยืนยันหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๓ วรรคสี่ที่กำหนดให้มีกฎหมายรายได้ท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ต้องมีข้อเสนอให้เพิ่มเติมหลักการใหม่สองประการ คือ ประการแรก รัฐต้องจัดสรรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคำนึงถึงระดับความสามารถในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบและหลักการจัดทำบริการสาธารณะขึ้นต่ออย่างเท่าเทียมกัน

ประการที่สอง รัฐต้องกำหนดหลักประกันในทางรายได้จากภาษีอากรแก่ห้องถินเพื่อให้ห้องถินมีรายได้ที่เพียงพอ โดยกำหนดให้ภาษีชนิดใดที่เป็นภาษีห้องถินหรือภาษีที่องค์การปกครองส่วนท้องถินมีอำนาจจัดเก็บเองตามกฎหมาย เมื่อจัดเก็บแล้วให้เก็บไว้เป็นรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถินทั้งหมด และภาษีได้ที่ใช้ฐานร่วมระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถินหรือภาษีอื่นที่มิใช่ภาษีห้องถินให้รัฐจัดสรรใช้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถินไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบต่อปี

(๔) การกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิน

เห็นด้วยกับหลักการกำกับดูแลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๒ และเห็นว่าควรกำหนดหลักการเกี่ยวกับการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถินเพิ่มเติม คือ การกำหนดให้มี “คณะกรรมการปกครองห้องถินแห่งชาติ” หรือ “สภาพการปกครองห้องถินแห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์การปกครองส่วนท้องถิน ผู้แทนข้าราชการส่วนท้องถิน ผู้แทนภาคประชาชนที่มีประสบการณ์ด้านการปกครองห้องถิน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยมีจำนวนเท่ากัน เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแล ล่วงเสริม และพัฒนาการให้การปกครองห้องถินให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ

(๕) การบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถิน

เห็นควรกำหนดหลักการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังປะการ คือ

ประการแรก ให้มีคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถินขึ้นในคณะกรรมการกำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิน ผู้แทนข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างขององค์การปกครองส่วนท้องถิน โดยมีจำนวนเท่ากันและให้เลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

ประการที่สอง กำหนดหลักการเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารงานบุคคลขององค์การปกครองส่วนท้องถินว่า ต้องไม่ก่อให้เกิดภาระในทางงบประมาณแก่องค์การปกครองส่วนท้องถินเกินสมควร จนทำให้กระทบต่อสาระสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะของห้องถิน

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถินกับการจัดการศึกษา บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ศาสนาเจ้าตัวประเทศ และภูมิปัญญาห้องถิน

เห็นควรยืนยันหลักการ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๑๔ ว่าด้วยการปกครองห้องถิน ในเรื่ององค์การปกครองส่วนท้องถินกับการจัดการศึกษา บำรุงรักษา

ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้เพิ่มเติมหลักการใหม่เพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษา และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ

(๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน

เห็นควรยืนยันหลักการเพื่อรับรองสิทธิของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๗ และให้มีการปรับปรุงหลักการดังกล่าวเพื่อให้สามารถเกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง คือ (๑) ให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อให้คณะกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นชี้แจง หรือตอบข้อสงสัยเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) กำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น (๓) กำหนดให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นโดยตรงสามารถกระทำได้ง่ายขึ้น เช่น การเข้าชื่อต่อต้านสมาคมสภาพัฒนาผู้บริหารหรือคณะกรรมการผู้บริหารท้องถิ่น และ (๔) กำหนดให้สภาพลเมืองท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นได้โดยตรงโดยการสามารถเข้าชื่อเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสภาพัฒนาท้องถิ่นตอบข้อสงสัยหรือชี้แจงกรณีต่าง ๆ ต่อสภาพลเมืองท้องถิ่นและประชาชน

(๕) การตรวจสอบและธรรมาภิบาล

เห็นควรกำหนดหลักการขึ้นใหม่เพื่อเป็นหลักประกัน การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ตลอดจนต้องสร้างดุลยภาพระหว่างการตรวจสอบ การกำกับดูแล และประสิทธิภาพของการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมทั้งปรับปรุงระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อหลักความเป็นอิสระของการปกครองท้องถิ่น

(๖) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เห็นควรยืนยันหลักการตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ห้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ อย่างไรก็ได้เห็นควรเพิ่มเติมหลักการใหม่เพื่อกำหนดให้

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมชุมชนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(๑) ต้องมีสัดส่วนของหญิง ชาย ที่เท่าเทียมกัน ในระดับการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และทางการในการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ
